

Editörden

E-Journal of Yasar University dergisi Türkçe ve İngilizce dillerinde yayın yapan hakemli, disiplinlerarası akademik bir dergidir. Yayın hayatının ilk on yılını başarı ile tamamlayan dergi, her ne kadar 2016 yılı itibari ile işletme, ekonomi alanları ile bu alanlarla kesişimde olan disiplinlerarası özgün çalışmaları kabul etme kararı almış olsa da, 2015 yılı içerisinde değerlendirme sürecinde olan sosyal bilimlerin diğer alanlarındaki çalışmalardan hakem değerlendirme sürecini başarı ile tamamlamış olan çalışmalara bünyesinde yer vermeye devam etmektedir. Derginin amacı akademik olarak bilimsel açıdan üst düzeyde, nitelikli ve alanında özgün çalışmaları yayınlamak, üretilen bilgilerin daha çok kişiye ulaşmasını sağlamak, yapılan çalışmaların uluslararası literatürde yer almasını sağlamaktır.

E-Journal of Yasar University dergisinin elli beşinci sayısında ekonomi, işletme, finans, lojistik yönetimi ve turizm alanlarında beş İngilizce ve yedi Türkçe çalışma yayımlanmıştır. Esra Karakaş'a ait *Türkiye'nin Otomotiv İhracat Gelirinin ARIMA modeli ile Tahmin Edilmesi* adlı çalışma, Türkiye'nin ihracat gelirini tahmin edebilecek uygun ARIMA modelinin geliştirilmesini hedeflemiştir. 2013-2018 yılları arasındaki aylık otomotiv sanayi ihracat geliri verileri dikkate alınarak yapılan analizler neticesinde, ARIMA (1,2,1)(0,1,1)12 modelinin tahmin için uygun olduğu ortaya konmuştur. Önerilen model kullanılarak 2019 yılı aylık ihracat geliri tahmini elde edilmiş ve açıklanan verilerle kıyaslanmıştır. Kuyumculuk sektöründe bireysel, örgütsel ve çevresel stres etmenlerinin kuyumcuların iş performansını üzerindeki etkisinin araştırılması ve ilgili alanyazında açıkça görülen eksikliğin giderilmesini amaçlayan Onur Başar Özbozkurt ve Emin Kırmızısaç'ın *Stres Oluşturan Etmenlerin İş Performansı Üzerindeki Etkisi: Mersin İlinde Kuyumculuk Sektörü Yöneticileri Üzerine* adlı çalışması, kuyumcu işletmesi yöneticilerinin iş performansına etki eden en önemli stres faktörlerinin, bireysel kaynaklı olarak aile, iş deneyimi ve kazanç; örgütsel kaynaklı olarak sermaye, güvenlik ve mesleki yeterlilik ve çevresel kaynaklı olmak suretiyle politik ve ekonomik etmenlerden oluştuğu bulmuştur. Ek olarak, bu etmenlerin iş görenler üzerinde olumsuz, nötr, ve ters u olmak kaydıyla üç farklı şekilde etkisinin bulunduğu tespit etmişlerdir. Tuğay Günel'e ait olan *Türkiye'de Dolaylı ve Dolaysız Vergilerin Gelir Dağılımına Etkisi: Ekonometrik Bir Uygulama*, Türkiye'de dolaylı ve dolaysız vergilerin gelir dağılımına etkisini ampirik olarak test etmektedir. Çalışmada 1987-2016 dönemi yıllık verileri ile Johansen eşbütünleşme testi yapılmaktadır. Eşbütünleşme testi sonucuna göre dolaylı ve dolaysız vergiler ile gelir dağılımı arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye'de dolaylı vergilerin gelir dağılımını negatif, dolaysız vergilerin ise gelir dağılımını pozitif etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır. Son olarak Granger nedensellik analizine göre ise dolaylı ve dolaysız vergilerden gelir dağılımına doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi bulunmuştur.

Ülkelerin Faktör Yoğunlukları Bakımından Rekabet Gücünün Ölçümü: BRICS-T Özelinde Karşılaştırmalı Bir Analiz adlı Ali Çelik'in çalışmasında, BRICS ve Türkiye ekonomilerinin kolay ve zor taklit edilen Ar-Ge bazlı malların ihracatındaki açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük katsayılarının nispi olarak düşük olduğu görülmektedir. Bu da söz konusu ülkelerin genel olarak Ar-Ge içerikli malların ihracatında rekabet dezavantajına sahip olduğunun göstergesidir. Ancak, Çin bu ülke grupları arasında Ar-Ge içerikli mal ihracatı bakımından karşılaştırmalı üstünlüklerinde görece yükselme trendi sergilemektedir. Türkiye ise Ar-Ge bazlı mal ihracatı ve rekabet gücü bakımından söz konusu ülke grubu içinde en kötü konumdan olan ülkelerden biridir. Türkiye'nin bu alanlara yapacağı yatırım ve teşviklerin uluslararası düzeyde rekabetçi olması noktasında olumlu yansımalarının olacağı önerilmektedir. Ejder Ayçin ve Enver Çakın'ın *KOBİ'lerin Finansal Performansının MACBETH-COPRAS Bütünleşik Yaklaşımıyla Değerlendirilmesi* adlı çalışması BIST KOBİ Endeksinde yer alan işletmelerin finansal performansları MACBETH-COPRAS yöntemlerinin birlikte kullanılması ile analiz etmiştir. MACBETH yöntemi ile kriterler ağırlıklandırılmış ve COPRAS yöntemi ile de finansal performans değerleri ve sıralamaları elde edilmiştir. MACBETH yöntemi sonuçlarına göre, en fazla öneme sahip kriterler aktif karlılık oranı, satışların karlılık oranı ve cari oran iken; en az öneme sahip kriterler ise kaldıraç oranı, duran varlık devir hızı oranı ve dönen varlık devir hızı oranıdır. COPRAS yöntemine göre, finansal performansı en iyi olan işletmelerin RTA, Politeknik ve Vanet olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Belgin Bahar'a ait *Kurumsal İtibar ve Kurumsal Temelleri* başlıklı çalışma kurumsal itibar kavramını irdeleyerek, yönetsel açıdan önemini ve etkilerini incelemektedir. Bu bağlamda kurumsal itibarın, yazında temellendirildiği kuramlar yardımıyla nasıl açıklanıp anlamlandırıldığı tartışılmıştır. Çalışma sonucunda, farklı disiplinler ve kurumsal temellendirmeler baz alındığında itibarın örgütsel etki ve sonuçlarının değiştiği görülmüştür. *Kısıtlar Teorisi Kavramının Başabaş Analizi ile Birlikte Değerlendirilmesi ve Uygulanması* adlı Figen Antmen ve Adem Erik'in çalışması kısıtlar teorisinin varsayımları altında başabaş analizine yeni bir bakış açısı getirilmeye çalışılarak var olan klasik başabaş analizi ile karşılaştırılmalar yapılmıştır. Kısıtlar teorisinin 5 adımlık algoritması sayesinde işletmede var olan kısıtlardan en önemlileri seçilmiş ve bunlar iyileştirilmiştir. Yapılan çalışma sonunda işletmenin var olan karlılığı yaklaşık olarak 37 katına çıkarılmıştır. Serap Çabuk, Nuriye Güreş, Hilal İnan ve Seda Arslan'ın *Yolcuların Yeşil Havayollarına Yönelik Tutumları* başlıklı çalışmalarında yolcuların genel çevre bilinci ve yeşil havayollarına yönelik tutumu incelenmiştir. Bu çalışmada, Türkiye'deki farklı havalimanlarındaki Türk yolculara anket uygulanmıştır. Yolculara, "Kesinlikle

katılmıyorum (=1)” .... “Kesinlikle katılıyorum (=5)” şeklinde 5’li Likert ölçeğinde hazırlanan anket uygulanmıştır. Katılımcılara ayrıca, cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, ortalama aylık gelir, uçuş tipi, uçuş amacı, uçuş sıklığı ve havayolu tercih nedenini kapsayan demografik ve uçuş bilgileri sorulmuştur. Verileri test etmek için, T-test, ANOVA ve Regresyon analizleri uygulanmıştır. Çalışmanın sonunda, havayollarının çevreci faaliyetlerinde daha başarılı olabilmeleri için bazı önerilerde bulunulmuştur. *Washington Uzlaşısı, Neo-Liberalizm ve Sonrası: Pekin Uzlaşısı Ezber mi Bozuyor?* başlıklı Mehmet Ozan Saray’ın çalışması Washington Uzlaşısı ile Pekin Uzlaşısının gelişmekte olan ülkeler bakımından karşılaştırmasını yapmaktır. Bu çerçevede Pekin Uzlaşısının olası getirileri ve geleceği de tartışılmaktadır. Sıla Karacaoğlu ve Ayşe Nevin Sert’in *Profesyonel ve Profesyonel Olmayan Fuar Ziyaretçilerinin Katılım Motivasyonlarına Yönelik Bir Değerlendirme: Travel Turkey İzmir Fuarı Örneği* başlıklı çalışmasının iki temel amacı bulunmaktadır. Birinci amaç; Travel Turkey İzmir Fuarı’na (2018) gelen (1) profesyonel olarak turizm endüstrisinin farklı sektörlerinde çalışan ziyaretçiler ile (2) turizm etkinliklerine katılma potansiyeli olan ziyaretçilerin motivasyonları arasındaki farkların tespit edilmesidir. İkinci amaç ise söz konusu iki farklı ziyaretçi tipinin fuara ilişkin memnuniyet algısı, tavsiye etme niyeti ve tekrar ziyaret niyeti arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Travel Turkey Fuarı’nda (2018) katılan 317 ziyaretçi ile yapılan anket sonucunda fuarı ziyaret edenlerin tamamının ana katılım nedenleri incelendiğinde satın alma, sosyalleşme ve fuar özellikleri unsurlarının ön plana çıktığı saptanmıştır. Profesyonel turizm ve seyahat işletmecilerinin eğitim alma, satın alma, devam eden bilgi arayışı ve eğitim alma; tüketicilerin ise fuar özellikleri, sosyalleşme ve kaçış motivasyonları ile fuara katıldıkları tespit edilmiştir. Tüm ziyaretçilerin Travel Turkey İzmir Fuarı’na (2018) yönelik genel memnuniyet, tekrar ziyaret ve tavsiye etme niyetleri arasındaki ilişkileri incelendiğinde genel memnuniyetin oldukça yüksek olduğu; benzer biçimde ziyaretçilerin tekrar ziyaret etme ve tavsiye etme niyetlerinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2010-2017 yılları arasında 32 gözlemden oluşan üçer aylık veriler kullanılarak Türkiye’deki ara malı ithalatı (MI), sermaye malı ithalatı (MC), sanayi üretimi (IP) ve ekonomik büyüme (GDP) arasındaki ilişkileri inceleyen Kemal Erkişi ve Ümit Engin Tekin’in *Ara malı Ve Sermaye Malı İthalatı, Sanayi Üretimi Ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki: Türkiye Örneği* başlıklı çalışması sonucunda kısa ve uzun dönemde büyümenin istikrarı, ara malı ithalatına bağlıdır. Türkiye’nin kronik dış ticaret açığı göz önüne alındığında, ekonominin bu yapısı, döviz darboğazlarına yol açarak ekonomik istikrar üzerinde olumsuz etki yaratabilir. Bu bağlamda, bu çalışma, 1980’lerden sonra ortaya çıkan ve ihracata dayalı büyüme modelini öneren liberal politikaların, gelişmekte olan ülkeler için ithalata dayalı büyüme modeli haline geldiği argümanını desteklemektedir. Selen Işık Maden, Gülay Bulgan ve Sinan Yıldırım’ın *Turizm Sektörünün Ekonomik Büyümeye Etkisi: Türkiye Üzerine Ampirik Bir Çalışma* adlı makalesinde 1980-2016 yılları arasında Türkiye’de turizm sektörünün ekonomiye olan etkisinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, ARDL modeli ile turizm gelirlerinin kişi başına GSYİH büyüme oranına etkisi ölçülmüştür. Analiz sonucunda bulunan hata düzeltme faktörüne göre, sabit terim olmadan kısa vadede meydana gelebilecek çok etkisi 1 / 1.10 döneminde elimine edilebilirken; modeldeki şokun sabit terim etkisi ise 1 / 1,95 döneminde elimine edilebilir. Ayrıca kısa ve uzun vadede faktörler arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir.

E-Journal of Yasar University dergisinin yeni sayısı 2019 yılının Ekim ayında çıkacak olup yeni sayıda yine kendi alanının araştırma, yöntem ve modellerin kullanıldığı özgün çalışmalar ile buluşmayı ümit eder, çalışmalarınızda kolaylıklar dileriz.

E-Journal of Yasar University adına
Doç. Dr. Meltem İnce Yenilmez